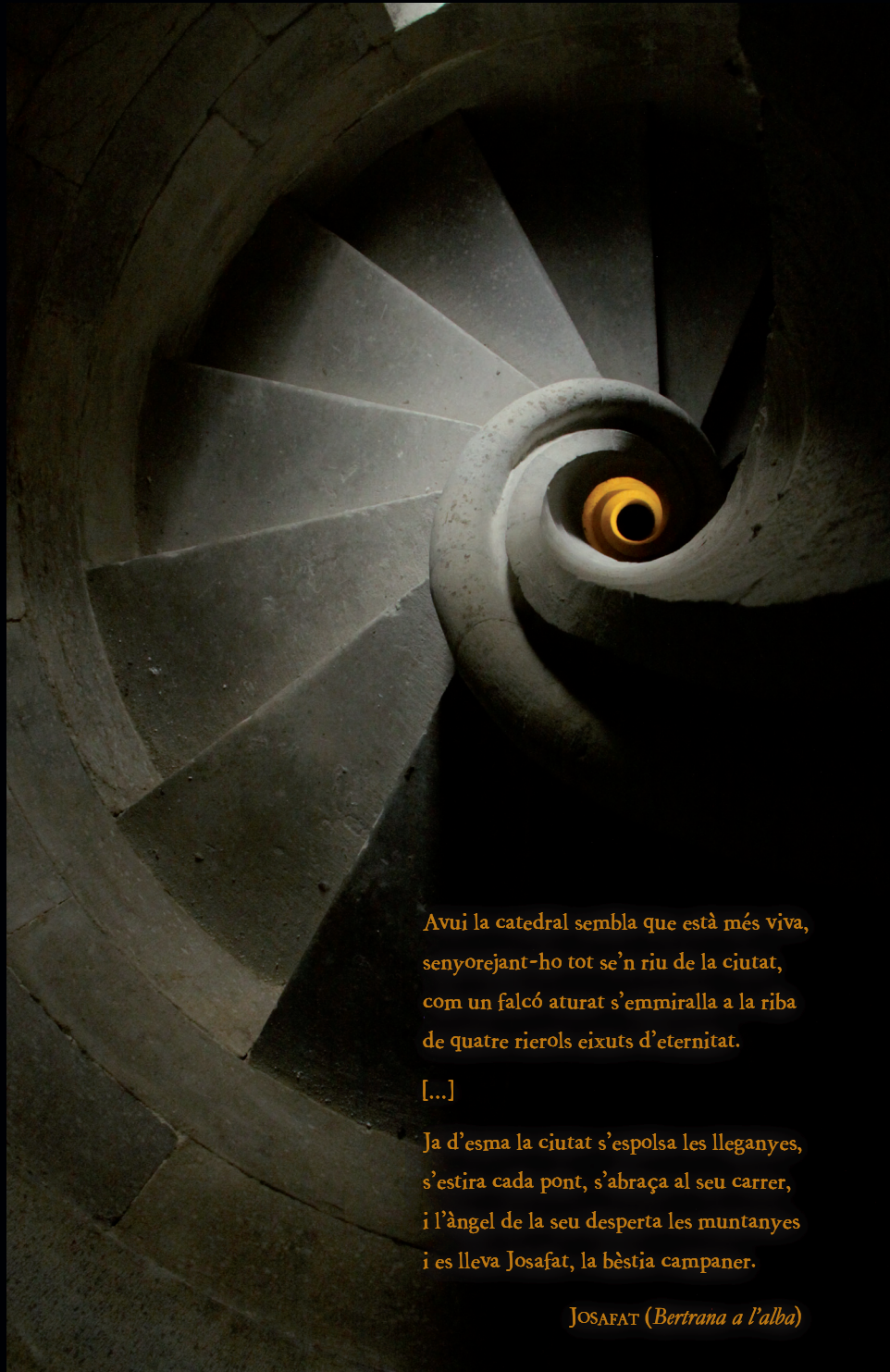

Josafat

reportatge fotogràfic

Avui la catedral sembla que està més viva,
senyorejant-ho tot se'n riu de la ciutat,
com un falcó aturat s'emmiralla a la riba
de quatre rierols eixuts d'eternitat.

[...]

Ja d'esma la ciutat s'espolsa les lleganyes,
s'estira cada pont, s'abraça al seu carrer,
i l'àngel de la seu desperta les muntanyes
i es lleva Josafat, la bèstia campaner.

JOSAFAT (*Bertrana a l'alba*)

GUSTAVO A. TORRES MENDOZA > FOTOS

L'escala de cargol que mena al campanar de Santa Maria és un dels grans escenaris de la narració *Josafat*. En concret, el replà que serveix de pas al primer estatge del cloquer és també el primer racó on Josafat, l'antiheroi d'ulls

GUILLEM MOLLA > TEXT

JOSEP PUJOL I COLL > FRAGMENTS DEL MUSICAL *JOSAFAT*

blavosos que Prudenci Bertrana tanca dins les parets sagrades de pedra, atrapa la Fineta i udola per primera vegada. Fins aleshores, tots dos personatges mantienien un estira-i-arronsa que esclataria en l'estret passadís del trifori, quan el campaner, sense recursos en ensopegar accidentalment amb el cos de la prostituta, la rebutja amb la brutalitat que aquesta feia temps que cercava. Després,

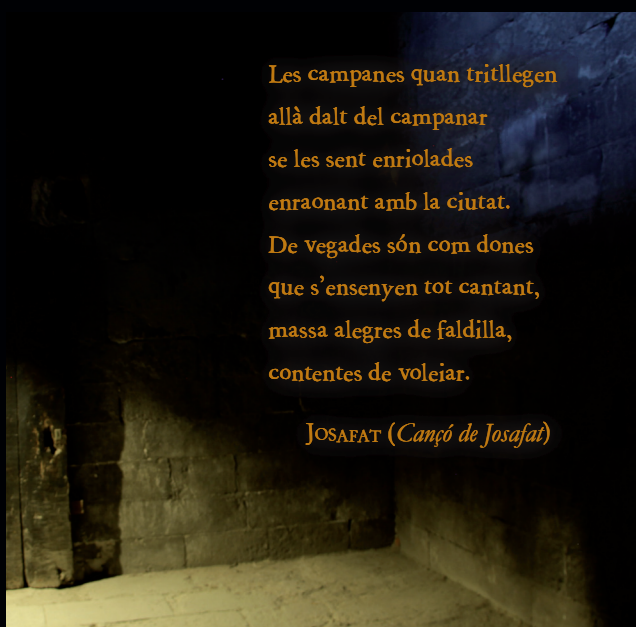
Hi ha una catedral secreta
que tu avui m'ensenyaràs,
com si fos un Viacrucis,
enfilem-nos, Josafat!
M'han dit que la nau té golfes,
que es pot pujar al campanar,
passejar-se pel trifori
de nit deu fer feredat.
(Ser una víctima escollida,
sentir el pànic de la mort
és l'alè que em dóna vida,
ser aquí i temptar la sort!)

JOSAFAT (Fineta al *Viacrucis de lascívia*)

tant ells com l'església s'enfonsaran «en un remolí negre i furient», a la vegada que la consciència de Josafat, sabedor que l'eterna perdició és a tocar, li repeteix que és a la casa de Déu i que aquest l'observa sense perdre detall.

Des de la primera línia, trobem en la descripció dels elements arquitectònics bona part del material simbòlic i premonitori de la novel·la. «Enorme, sense esveltesa, edificada en la part més alta de la ciutat», l'aspecte barroc de l'exterior protegeix els camins que hem de recórrer pel ventre claustrofòbic de la catedral: de la capella baptismal als passadissos i les escales de dos trams, de la nau

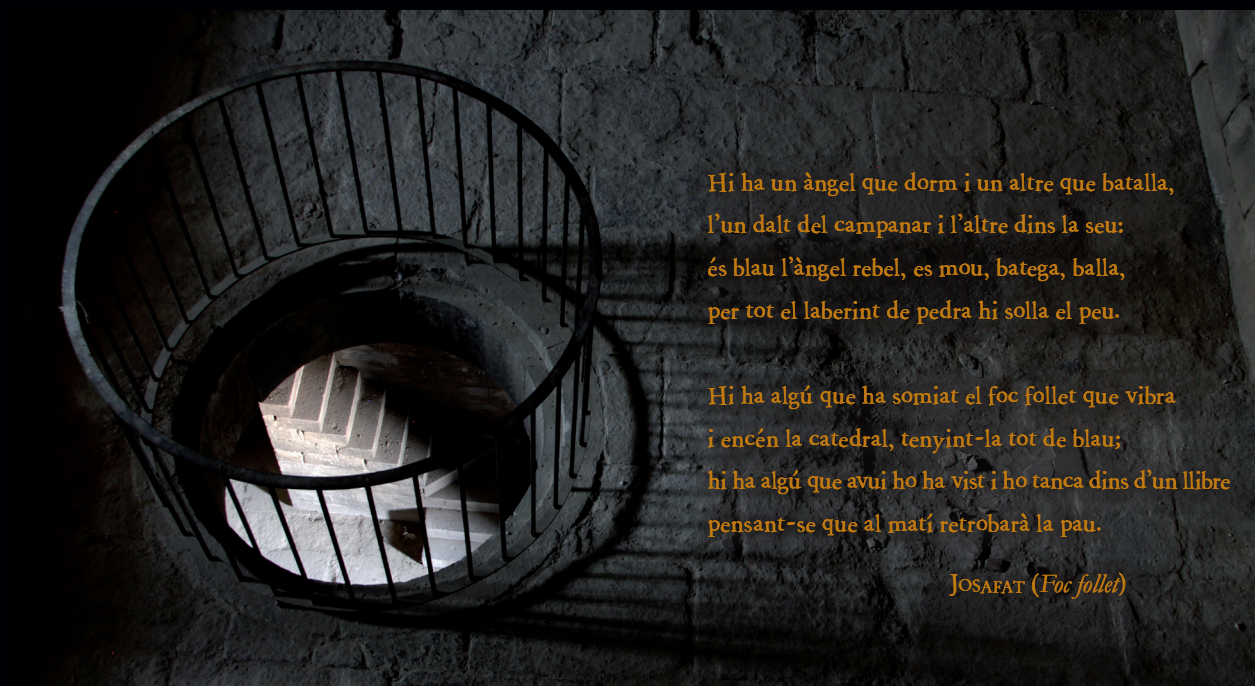

Les campanes quan tritllegen
allà dalt del campanar
se les sent enriolades
enraonant amb la ciutat.
De vegades són com dones
que s'ensenyen tot cantant,
massa alegres de faldilla,
contentes de voleiar.

JOSAFAT (*Cançó de Josafat*)

gòtica més ampla del món a la cambra del campaner, rere la porta del qual els protagonistes inicien la seva aventura sadomasoquista, indiferents a les gàrgoles animalístiques i la pluja purificadora que eren a punt d'escopir.

En qualsevol d'aquestes fotografies, veritables testimonis dels fets narrats, els lectors de *Josafat* hi podem evocar les figures pintades per Bertrana. És entre les parets de carreus on el fanatisme religiós del campaner, garant contra tot tipus d'infidel, comparteix pensament amb el desig eròtic per la Pepona. És des d'un setial on la Fineta cercarà, fins a trobar-lo, el cos de Josafat,

Hi ha un àngel que dorm i un altre que batalla,
l'un dalt del campanar i l'altre dins la seu:
és blau l'àngel rebel, es mou, batega, balla,
per tot el laberint de pedra hi sol·la el peu.

Hi ha algú que ha somiat el foc follet que vibra
i encén la catedral, tenyint-la tot de blau;
hi ha algú que avui ho ha vist i ho tanca dins d'un llibre
pensant-se que al matí retrobarà la pau.

JOSAFAT (*Foc follet*)

marejat de tant pelegrinar amb un tros d'atxa damunt les lloses fredes i les rampes de les teulades. I és també als graons de pedra massissa que s'enfilen al campanar on aquest home bestial, fatalment deslligat de la natura i incapaç d'adaptar els seus instints a la moral catòlica, hi rebot la Fineta en un atac d'ira.

Durant dos dies, assajarà d'encabir el seu cos putrefacte en els amagatalls que ofereixen els budells de l'església. Primer, en els puntals de reforç de la torre romànica; després, a les golfes, entre la runa que omple els espais de les arcades. Però, impacient per desfer-se del cadàver amb

garanties, troba que el xàfec que tot de cop banya la ciutat pot encobrir el crim i redimir el pecat, de manera que llença la Fineta daltabaix del temple perquè la nit i el carreró més fosc se l'emportin per sempre. El darrer recorregut per l'església el fem en companyia d'una melodia de flabiol, que torna a travessar la nau i, com si es tractés d'un ocell engabiat, aleteja per l'absis i els rosetons, pels arcs ogivals i de creueria, fins a les arquivoltes i la resta d'òrgans d'aquest personatge de pedra nummulítica.

Guillem Molla.